

NATURVETENSKAPLIGT ENAGEMANG INKLUDERING - INTERKULTURELL DIALOG

**Nyckelkompetenser för facilitatorer,
guider och pedagoger inom
utbildning av naturvetenskap**

Promoting Intercultural Science Education for Adults

NATURVETENSKAPLIGT ENGAGEMANG INKLUDERING - INTERKULTURELL DIALOG

**Nyckelkompetenser för pedagoger, facilitatorer och
naturvetenskapliga institutioner**

Författare:

Heidrun Schulze, Alina Natmessnig, Barbara Streicher, *Science Center Netzwerk*
Nadja Lehner, Afnan Al Jaderi, Moustafa Mashtah, Hristina Dakic, Christoph Omann, *KOMPA*
Vasso Siameti, Fedoua Beckerman, *NAVET Science Center*
Alikì Giannakopoulou, *Ellinogermaniki Agogi*
Vanessa Mignan, Céline Martineau, *Association Traces*
Luigi Cerri, Chiara Riccio, *Fondazione idis – Città della Scienza*

Grafisk Designer:

Anna Mavroeidi

This publication is a product of “PISEA – Promoting Intercultural Science Education for Adults” (2017-1-AT01-KA204-035073), funded with support from the Erasmus+ Programme of the European Union. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use that may be made of the information contained therein. Published and printing in EPINOIA S.A. 2018

Inledning	3
Vad är Pisea? 6	
Hur man använder sammanställningen av de interkulturella kompetenserna	7
Interkulturella kompetenser för naturvetenskapligt engagemang - för institutioner	9
På institutionell nivå, strukturer och resurser	11
Medvetenhet och förhållningssätt	13
Handling och genomförande	16
Kunskapsförmedling och perspektiv	19
Utforma naturvetenskapliga aktiviteter för främja grundläggande färdigheter inom naturvetenskap och språk	21
Använda naturvetenskapliga aktiviteter för att främja interkulturell dialog	24
LITTERATURLISTA	27
Resurser	28
Ordlista	29
Migrant	30
Flykting	31
Marginaliserad grupp	31
Mångfald	31
Social inkludering	32
Kultur	32
Interkulturell kompetens	33
PISEA PROJECT PARTNERS	33

Inledning

Science Centers anses i stor utsträckning vara informella inlärningsplatser för allmänheten. Dock är "allmänheten" i själva verket en väldigt splittrad och heterogen grupp bestående av individer med olika bakgrund (kön, etnicitet, klass, ålder, språk, kultur, utbildning, religion), social status samt olika intressen, kunskaper och kompetenser. Den allmänhet som besöker Science Centers, och andra informella aktörer för lärande inom naturvetenskap^[1], återspeglar inte den mångfald som finns i allmänheten i stort. Detta gäller särskilt marginaliserade grupper. Det här är en problematik som uppmärksammas på senare tid.

Science Centers har stor potential i att vara mötesplats för olika grupper, och mer specifikt för marginaliserade grupper av vuxna, för att ge möjligheter för den lärande att få bättre tillgång till informellt lärande och känna sig stärkt i sin förmåga att tillägna sig nya kompetenser och färdigheter kopplat till naturvetenskap.

Det europeiska projektet PISEA syftar till att stödja Science Centers, och andra aktörer som utövar utbildning – såväl informell som formell - inom naturvetenskap, till att bli mer inkluderande och välkomnande för marginaliserade grupper. Detta med ett särskilt fokus på vuxna migranter och flyktingar. Detta genom att utveckla, definiera och tillhandahålla användbara kompetenser.

Varför fokuserar vi på marginaliserade vuxna migranter och flyktingar? Först och främst har dessa grupper växt betydligt i omfattning i de europeiska samhällena under de senaste åren. För det andra diskrimineras många i samhället och har begränsade möjligheter att delta i ett antal socialt relevanta områden, så som utbildning och annat informellt lärande inom naturvetenskap. Science Center, och andra utbildningsaktörer inom naturvetenskap, kan göra en viktig skillnad för dessa grupper. Tredje argumentet för val av målgrupp är de agiterade diskussionerna om migration, kultur och religion som förs i många samhällen i Europa. Naturvetenskap kan vara ett bra tillfälle för interkulturell dialog som leder människor med olika bakgrund samman i en gemensam fascination för naturvetenskap och för att diskutera dess relevans för sina liv. Detta blir en brygga över andra skillnader så som kulturella, religiösa eller andra upplevda barriärer.

Viktigt att påpeka är dock att målgruppen inte är homogen. Bland vuxna migranter och flyktingar finns betydande skillnader vad gäller bakgrund (kön, ålder, utbildning, kultur, språk, boende, asylstatus, tillgång till arbetsmarknaden) samt erfarenheter (trauman orsakade av krig, förföljelse, förlust av familjemedlemmar). Detta påverkar både huruvida målgruppen engagerar sig i naturvetenskap samt hur aktiviteterna ska utformas.

Att arbeta med mångfald och inkludering innebär att vara medveten om att det finns olika sociala grupper och att identifiera detta samt att där dessa grupper diskrimineras arbeta aktivt och konkret för att motverka detta. Samtidigt innebär det att vara medveten om att skillnader alltid är konstruerade. De existerar endast i relation till – och försvinner eller förändras när man tittar på dem från ett annat perspektiv.

Därmed blir denna sammanställning först och främst ett verktyg för att bli medveten om aspekter av mångfald och integration i det naturvetenskapliga arbetet och att börja arbeta med marginaliserade grupper i ett inkluderande och relevant sätt – baserat på erfarenheter från facilitatorer, guider, pedagoger och andra som arbetar med utbildning inom naturvetenskap – och skrivet för andra utövare av utbildning inom naturvetenskap. Det handlar inte om att återuppfinna hjulet, för yrkesverksamma inom utbildning för naturvetenskap bör naturligtvis använda sina tidigare kunskaper och erfarenheter inom området. Det handlar snarare om att ta ett holistiskt angreppssätt för att skapa ett inkluderande arbete med naturvetenskap, så att även marginaliserade grupper välkomnas. Detta för att främja interkulturell dialog.

[1] Med detta menas de olika typer av institutioner och organisationer där lärande inom naturvetenskap kan förekomma, så som Science Centers, museum, frivilligorganisationer, föreningar, makerspace, skolor som gör utåtriktade aktiviteter, fritidsgårdar eller liknande.

Vad är Pisea?

PISEA – Promoting Intercultural and Inclusive Science Education for Adults är ett europeiskt projekt som syftar till att göra informell utbildning inom naturvetenskap mer inkluderande och relevant för marginaliserade grupper, särskilt för de grupper av migranter och flyktingar som står inför ekonomiska, sociala, pedagogiska, kulturella eller språkliga hinder och diskriminering.

PISEA syftar till att göra Science Centers, och andra som utövar utbildning inom naturvetenskap, till platser för vuxenutbildning med ett interkulturellt och inkluderande perspektiv. Projektet riktar sig till såväl pedagoger, ledning och annan personal. Centralt för projektet är delandet av erfarenheter och goda exempel samt att ge riktlinjer och träning för att kunna genomföra kompetensutbildning inom interkulturell dialog till andra aktörer. Projektet riktar sig också direkt till målgruppen och syftar till att genomföra pilotprojekt tillsammans med denna. För mer information om projektet, se <http://pisea.eu>.

Projektpartners i PISEA arbetar med naturvetenskaplig informell utbildning från fem olika länder samt en ickestatlig organisation som arbetar med unga och vuxna flyktingar utifrån sociala, pedagogiska och interkulturella frågor. Projektpartners är följande:

Association ScienceCenter-Network, baserat i Wien / Österrike (huvudpartner) - skolan

Ellinogermaniki Agogi i Attika / Grekland

Association Traces inParis / Frankrike

NAVET Science Center i Borås / Sverige

Fondazione idis - Città della Scienza i Neapel / Italien NGO

Kompa inom Caritas i Wien / Österrike.

Erfarenheten av att jobba med marginaliserade grupper av migranter eller flyktingar varierar mellan projektpartnererna, där vissa redan har lärt sig mycket om potentialen och utmaningar att arbeta med ett mångfaldsperspektiv samt att främja interkulturell dialog genom informell naturvetenskaplig utbildning. Grunden är att vi projektpartner vill dela med oss av våra erfarenheter och utveckla nya verktyg och resurser. Detta för att gemensamt bygga ett internationellt nätverk av aktörer som arbetar med utbildning inom naturvetenskap och som strävar efter att bli socialt inkluderande platser där informellt naturvetenskapligt lärande och interkulturell dialog möjliggörs.

Hur man använder sammanställningen av de interkulturella kompetenserna

Idén med denna sammanställning är att ge en överblick över relevanta och hjälpsamma kompetenser och färdigheter i mötet med marginaliserade grupper av migranter och flyktingar. Det är en omfattande, men självklart inte komplett, lista över kompetenser och färdigheter som vi har funnit värdefulla.

Sammanställningen av interkulturella nyckelkompetenser är en av flera resurser som utarbetas inom PISEA-projektet. De två andra resurserna kommer dels vara en uppsättning träningsmoduler med inriktning på utvalda interkulturella nyckelkompetenser, särskilt riktat till lärare, samt dels en handbok om de pilotprojekt som genomförs inom projektets ramar, med exempel på småskaliga aktiviteter riktade till målgruppen. Detta för att praktiskt testa innovativa format, metoder och aktiviteter för att ytterligare dela både bra praxis och erfarenheter tillägnade genom aktiviteterna. Dessa resurser kommer vara tillgängliga att ladda ner från EPALE webbsida för europeiska projekt inom vuxenutbildning (<https://ec.europa.eu/epale/>) samt från projektets webbsida (www.pisea.eu). De kommer att vara en bas för lärande för institutioner och kompetensförsörjning för personalen, dvs att utveckla den egna organisationen.

Denna sammanställning ska fungera som:

- En introduktion till institutioner och individer som vill utveckla sin utbildning inom naturvetenskap att bli mer inkluderande för en större grupp ur allmänheten, eller som vill arbeta direkt med marginaliserade grupper av vuxna migranter och flyktingar som står inför ekonomiska, sociala, kulturella, språkliga, utbildningsmässiga eller annat hinder för informellt lärande inom naturvetenskap.
- Ett ramverk för att identifiera utbildningsbehov hos utbildare/pedagoger och annan personal inom naturvetenskapliga utbildning, gällande mångfald och social inkludering.

– Ett ramverk för att identifiera behov av strukturella förändringar och andra utvecklingsåtgärder på institutionell nivå, gällande mångfald och social inkludering.

Sammanställningen är indelad i fem kompetensområden riktade till de som arbetar med naturvetenskaplig utbildning samt ett område riktat till att mer specifikt behandla institutionell nivå. För varje område hittar du en översikt med motiveringen bakom den, en kort beskrivning av planerade målet för området samt en kort beskrivning av var och en av de identifierade nyckelkompetenserna.

Dessa beskrivningar kan hjälpa dig att identifiera såväl styrkorna som de svaga punkterna i ditt arbete med social inkludering och interkulturell dialog samt bör ge några ledtrådar till hur du fortsatt kan förbättra dessa svaga punkter/luckor.

De viktigaste aspekterna vi vill dela här är:

- Utveckla en tydlig vision gällande inkludering och dela den inom din institution – men konkreta steg måste också tas.
- Bygg vidare på de kompetenser du redan har som pedagog/inom din institution. Det finns inga behov om att starta om allt från början.
- Identifiera svaga punkter och blinda fläckar i din institution/i ditt arbete med tanke på social inkludering och interkulturell dialog.
- Samarbeta med personer från de nätverk och grupper du önskar samarbeta med, frivilligorganisationer, föreningar och experter på social inkludering och interkulturell dialog.
- Ge mer resurser än vanligt (tid, översättning, pengar) – och i alla faser: förberedelse, genomförande och reflektionstid gällande dina aktiviteter.
- Enstaka händelser kan vara ett första steg, men för att bli en pålitlig partner gällande inkludering och interkulturell dialog måste du investera i långsiktigt och hållbart förändringsarbete.

Den rosa rutan riktar sig till institutionell nivå och uppmärksammar nödvändig strukturell förändring och resurshantering för att bli en socialt inkluderande och interkulturellt medveten.

De gula rutorna handlar om kompetenser och färdigheter hos medarbetarna, främst gällande pedagoger. Men de kan också vara relevant för andra medarbetare, till exempel ansvarig för utställnings- eller aktivitetsutveckling, kommunikation och ledning.

De blå rutorna fokuserar på två fält, dels på hur naturvetenskapliga aktiviteter kan främja grundläggande kunskaper inom naturvetenskap och språkkunskaper men även dels hur dessa aktiviteter också kan vara främjande för interkulturell dialog.

Interkulturella kompetenser för naturvetenskapligt engagemang - för institutioner

På institutionell nivå, strukturer och resurser	
SYFTE	Att främja interkulturell naturvetenskaplig utbildning och bli mer socialt inkluderande handlar inte om några enskilda vetenskapliga aktiviteter utan behöver omfattande och hållbara åtgärder. En tydlig vision och engagemang från institutionen är nödvändig för att verkligen bli socialt inkluderande. Vinsten: Det är givande och motiverande för institutionen och medarbetarna. Det har en social påverkan på de marginaliserade grupperna du jobbar med och det bidrar till social rättvisa i en större skala. Det ger nya besöksgrupper och nya samarbeten med samhället och föreningar, vilket bidrar till nya perspektiv på ditt arbete med nya kreativa idéer för hur man kan utvecklas ytterligare. Det är även en chans att skapa nya kopplingar till nya besöksgrupper och öka din relevans för människor som inte själva tidigare engagerat sig i naturvetenskap. Det kan också bidra till att locka nya ekonomiska samarbeten. Det behövs, i alla fall i början, fler ansträngningar och resurser (tid, kommunikationsinsatser, översättning osv) för att möjliggöra det.
MÅL	Ledningen för institutioner kan definiera hörnstenar i en strategi för social inkludering. De kommer kunna identifiera nödvändiga resurser och beslut som ska fattas för att genomföra strategin och för att ge det nödvändiga stödet till sina medarbetare.
NYCKELKOMPETENSER OCH ÅTGÄRDER	- Utveckla en tydlig och skriftlig vision för att vara interkulturell och socialt inkluderande - Utveckla en tydlig strategi med åtgärder - Identifiera de potentiella hindren för marginaliserade grupper - Tilldelning av resurser (personal, tid, pengar) - Främja kompetensutbildning och utveckling för medarbetare (mångfald) - Samarbeta med olika föreningar och nätverk på alla nivåer (gällande utveckling av kunskapsinnehåll och utställning, lämplig kommunikation med nya besöksgrupper, översättning)

--	--

Utveckla en vision för att vara socialt inkluderande

Att arbeta med olika besöksgrupper, bland annat marginaliserade grupper, kräver ansträngning på alla nivåer i en naturvetenskaplig utbildningsinstitution. Det räcker inte att säga att man är en verksamhet "till för alla". Att utveckla en tydlig vision som socialt inkluderande institution är ett första steg, vilket ger viktigt stöd till pedagoger, facilitatorer, guider och andra som arbetar med lärande i deras arbete med olika grupper. Det behövs dock mer konkreta åtgärder för att göra visionen till verklighet. Se de andra lådorna/rutorna.

Utveckla en strategi och definiera åtgärder

Att bli socialt inkluderande involverar olika nivåer och aspekter av din institution, t.ex. utställningar och program, personalutveckling och utbildning, samarbete med externa partners, PR, finansieringsfrågor samt allokering av resurser. En tydlig strategi kommer att bidra till att definiera och genomföra de planerade förändringarna, definiera möjliga tidslinjer och tempo, ge motivation till din personal samt hjälpa till att omforma den bild som allmänheten har av din institution. Det kommer vara särskilt användbart och viktigt för pedagogerna, guider och andra som arbetar i utställningarna, då de kommer komma i direktkontakt med de nya och mer mångsidiga besöksgrupperna. De kommer behöva stöd, särskilt i början.

Identifiera potentiella hinder för marginaliserade grupper

För att verkligen förbättra tillgången för marginaliserade grupper till Science Centers, och övriga platser för informellt lärande inom naturvetenskap, behöver de specifika hinder och barriärer som de står inför i ditt land identifieras. Det kan vara ett brett spektrum av aspekter, alltifrån finansiella, logistiska, språk, brist på information, bristande relevans samt att de inte känner sig representerade eller välkomnade. Att identifiera potentiella hinder kan bidra till att utveckla en strategi och konkreta åtgärder för att initiera institutionell förändring, istället för att bara göra symboliska men inte hållbara händelser. Att endast göra enstaka aktiviteter kan slå tillbaka, eftersom det gör att människor känner sig utnyttjade för att skapa bra PR.

Tilldela tillräckliga resurser

Att få nya och svårnådda besöksgrupper att hitta till din institution krävs ytterligare medel. Viktigast kommer vara en bra tidshantering: mer tid behövs för att nå ut till nya besöksgrupper, speciellt om den är marginaliserad. Det tar tid att kommunicera och bygga förtroende för att utveckla, anpassa och samverka kring relevanta socialt inkluderande aktiviteter och format. Dessutom att samverka med föreningar och experter – och att göra alla dessa insatser hållbara.

Främja kompetensutveckling och fortbildning

Det finns redan mycket kompetens och färdigheter hos medarbetarna som också är relevanta för att arbeta med nya besöksgrupper. Men för specifika aspekter och kompetenser kan medarbetarna behöva ytterligare utbildning. Dessutom kan det vara givande att själva personalstyrkan har representerar en mångfald, för att ge ytterligare perspektiv och kompetenser, vilket även bidrar till känslan och utövande av att vara en inkluderande institution.

Samarbeta med samhället och föreningar

Naturvetenskapliga utbildningsaktörer kan inte alltid själva bli experter vad gäller social inkludering och interkulturella perspektiv i den naturvetenskapliga inläringen. Därför borde de samarbeta med experter och föreningar, för att nå ut till de nya besöksgrupperna och erbjuda tillgång till meningsfullt naturvetenskapligt lärande för dem.

Medvetenhet och förhållningssätt

SYFTE	Naturvetenskapliga utbildningsaktörer – såväl formella som informella - blir alltmer medvetna om att deras besökare inte återspeglar alla samhällsgrupper i dagens samhälle, till exempel etniska minoritetsgrupper som vanligtvis är mindre representerade som besöksgrupp men även som personal. Detta gäller i än större grad för marginaliserade grupper, som ekonomiskt och socialt missgynnade grupper som exempelvis migranter och flyktingar. Att göra informell vetenskapligt lärande mer rättvist innebär att den är tillgänglig, inkluderande och meningsfull för olika besöksgrupper och mer specifikt för marginaliserade grupper. För att uppnå detta bör vetenskapliga institutioner bli mer medvetna om de hinder dessa grupper står inför. Besökarna har olika utgångspunkter vad gäller möjlighet utifrån ekonomiska, kulturella, språkliga och även pedagogiska faktorer så som utbildningskrav, intressen och tillvägagångssätt. Detta måste tas med i anspråk och beaktas samt även den egna institutionens fördomar och preferenser. Dock bör institutionerna inte fastna i skillnader utan snarare hitta sätt att överbrygga dessa i ett kreativt och produktivt sätt för att skapa gemensamma erfarenheter för att stärka och lyfta alla sina besökare.
MÅL	Naturvetenskapliga pedagoger är bekanta med begreppet mångfald och social integration (exempelvis med diversitetshjulet). De är medvetna om social ojämlikhet och diskriminering och kan reflektera kring sina egna fördomar mot specifika grupper av besökare och skärsåda vad de anser är "ideal"- och "icke-välkomna" besökarna för att utveckla en öppen och icke-diskriminerande inställning till olika besöksgrupper.
NYCKELKOMPETENSER OCH ÅTGÄRDER	– Medvetenhet om mångfald och inkludering – Kompetens att självreflektera – Ömsesidig respekt, empati och tolerans Medvetenhet om olika typer av elever – Öppenhet, nyfikenhet och flexibilitet – Medvetenhet om fördomar i relationen pedagog -elev samt dess dynamik

Medvetenhet om mångfald och integration

Besökare till Science Centers är olika på många sätt och varje individ har olika dimensioner för sin identitet, t.ex kön, ålder, generation, utbildning, etnicitet, kultur, språk, religion, intresse för naturvetenskap, värderingar, lärandestilar m.m. Deras relevans är specifik för kontexten och påverkas också av relation till att tillhöra majoritet kontra minoritetsgrupp. Därmed är det av största vikt att vara medveten om mångfald och integration som ett mångdimensionellt begrepp av skillnader och likheter, som inte bara riktar sig mot identitet och problem men också ojämlikhet och diskriminering på individ-, grupp-, och samhällsnivå.

Kompetens att självreflektera

På en personlig nivå bör facilitatorer, guider, pedagoger och andra utbildare inom informell naturvetenskaplig utbildning vara medvetna om sina egna definitioner för identitet, såväl egna erfarenheter av privilegier och diskriminering. Du bör också vara medveten om dina egna, ofta omedvetna, fördomar och preferenser som en förutsättning för att hantera dem, även i utmanande situationer.

Ömsesidig respekt, empati och tolerans

Särskild uppmärksamhet borde ägnas åt att skapa en atmosfär av ömsesidig respekt och tolerans. Det är även viktigt det finns förebilder som också har inverkan bortom själva den naturvetenskapliga verksamheten. Av vikt är också att ge utrymme för individuella synpunkter, idéer och bidrag från deltagare och ha en dialog i ögonhöjd med dem, för att göra de naturvetenskapliga aktiviteterna meningsfulla och relevanta för målgruppen.

Öppenhet, nyfikenhet och flexibilitet

Dessa egenskaper är i allmänhet viktiga kompetenser hos facilitatorer, guider och pedagoger, eftersom de alltid arbetar med olika grupper och ofta får hantera oväntade situationer. Ju bättre du är förberedd, desto lättare är det att vara öppen och flexibel. Därför borde du få lära känna den kommande besöksgruppen bättre före aktiviteten för att kunna svara på verkliga behov och intressen och att möta dina besökare på rätt nivå av språk och naturvetenskaplig kunskap. Se även *institutionella aspekter* för planering av tid och resurser.

Medvetenhet om fördomar i relationen pedagog – elev och dess dynamik

Facilitatorer, guider, pedagoger och andra utbildare inom naturvetenskap bör vara medvetna om sina egna fördomar, med tanke på hur formell och klassisk undervisning är förankrad i dem, för att undvika att upprepa mönster som kan verka avskräckande för besökare – särskilt de som inte har goda minnen från sin skoltid. Istället bör de se till olika elevtypers behov för att skapa ett alternativt naturvetenskapligt lärande och engagemang, särskilt för marginaliserade vuxna elever.

Handling och genomförande

SYFTE	Besökare och elever har olika utgångspunkter till naturvetenskapligt lärande, liksom olika krav, intressen, erfarenhet och tillvägagångssätt för informellt vetenskapligt lärande. För att bättre kunna svara på olika behov och krav samt för att övervinna konkreta hinder för marginaliserade grupper bör såväl innehållet och formatet vara utvecklat för att skapa underlättande naturvetenskapliga aktiviteter. Det gäller både organisatoriska och strukturella frågor. Facilitatorer, guider, pedagoger och andra utbildare inom informell naturvetenskaplig utbildning bör ha de nödvändiga handlingskompetenserna, både organisatoriska och genomförande, för att anpassa sig till olika krav och intressen. De behöver anpassa lärandemål, lärandemiljöer och aktiviteter för att göra inlärningsupplevelsen meningsfull, motiverande och inspirerande för alla. Det gäller exempelvis att skapa en välkomnande atmosfär för marginaliserade grupper, som inte är bekanta med naturvetenskap, samt att möjliggöra för flerspråkighet.
MÅL	Att facilitatorer, guider och pedagoger är kunniga i att arbeta med en blandad och heterogen grupp av besökare och att anpassa sig till de olika behoven och intressen hos olika besöksgrupper. Med detta menas att anpassa lärandet med hänsyn till språkanvändning, atmosfär, ämne och innehåll, komplexitetsgrad, jämställdhet och deltagande och så vidare, så att de är medvetna om utmaningar och hur de ska mötas.
NYCKELKOMPETENSER OCH ÅTGÄRDER	– Skapa en välkomnande atmosfär av tillit och ömsesidig respekt – Goda kompetenser i att kommunicera – Hantering av gruppdynamik och konflikter – Anpassa det vetenskapliga språket till besöksgruppens behov – Hantera flerspråkiga besöksgrupper: vara enkel, tydlig och förståelig för olika nivåer – Kompetens för att främja deltagande metoder – Flexibel tidshantering

Skapa en välkomnande och tillitsfull atmosfär

Nya besökare kan känna sig obekväma i en ovan miljö som ett Science Center, eller liknande verksamhet, kan vara. En välkomnande och tillitsfull atmosfär kan skapas utifrån flera aspekter: designen av utrymme, öppen och personlig kommunikation och själva utformandet av de naturvetenskapliga aktiviteterna. Det borde finnas tid för att lära känna varandra bättre, exempelvis ha kaffe/te tillsammans. Den valda aktiviteten/formatet bör ge tillräckligt med utrymme för deltagarna att uttrycka sina egna personliga åsikter och erfarenheter. Dock bör i mötet med flyktingar ämnen eller samtal som kan kopplas till trauman undvikas. Därför rekommenderas att först diskutera ämnet med en expert eller representant för gruppen eller föreningen först, för att säkerställa relevansen för det planerade ämnet och aktiviteten.

Kommunikation

Undervisare ska alltid ha god kommunikationsförmåga men det är av än större vikt när man arbetar med nya och mångfacetterade grupper, bland annat med marginaliserade och/eller flerspråkiga grupper. Dessa kompetenser bör inkludera aktivt lyssnande, anpassat språk, medvetenhet om olika kommunikationsstilar och att hantera missförstånd.

Konflikthantering och hantering av gruppdynamik

Konflikthantering och hantering av gruppdynamik är inga nya kompetenser för pedagoger men de är än mer relevanta i dialogfokuserade format och när besöksgrupperna är blandade vad gäller olika kulturella, politiska och religiösa värderingar (och i ett ofta kontroversiellt offentligt klimat). Facilitatorer, guider och pedagoger bör därför vara medveten om gruppdynamik samt konflikthantering. De bör förberedas på hur man hanterar fördomar, diskriminering och heta ämnen. Det kommer vara till hjälp om Science Centret utvecklar grundläggande gemensamma regler och värden av kommunikation och gör dem kända, så att personalen lätt kan hänvisa till detta om det behövs.

Facilitering

Att svara på olika nivåer av språk, läskunnighet och intressen hos besöksgrupper kommer bidra till att göra dem bekanta med en rad olika format och metoder för att förenkla. Riktlinjer bör vara inriktat på deltagande och medskapande och kommunikation i ögonhöjd. Det bör vara en blandning av aktiviteter som svarar mot olika elevtyper, som kan arbeta i mindre grupper med mer personal.

Språkkunskaper

Facilitatorer, guider och pedagoger ska kunna använda enkla, tydliga och begripliga språknivåer. Som regel bör undvikas för tekniska eller komplicerade termer eller att de förklaras. Ett tydligt uttal är också en förutsättning. Du bör veta hur man anpassar en aktivitet för flerspråkighet, exempelvis involvera en översättare, tillhandahålla nödvändigt ordförråd på olika språk eller *att "leka med språket"*. Något som bör undvikas är dock "tyst hjälp" som kan vara för konstgjort och då behövs andra sätt att kommunicera för att inte skapa en orolig atmosfär.

Tidsplanering

Mer eller flexibel tidsplanering behövs före och under de naturvetenskapliga aktiviteterna för att etablera kontakt och tillit, för att lära sig om behov och intressen och kunna planera samverka inför verksamheten. Detta för att kunna tillhandahålla språkstöd, hantera hinder och vara förberedd på eventuella förändringar.

Kunskapsförmedling och perspektiv

SYFTE	Vetenskap beskrivs ofta som ett universalspråk men etiketten "universal" glömmer ofta annat än västerländskt kulturinflytande och prestationer. Universalism bär risken att ignorera olika metoder, utveckling och bidrag till vetenskapen. Naturvetenskapens historiska ursprung från olika kulturer och olika delar av världen har varit underrepresenterade hos europeiska naturvetenskapliga utbildningsaktörer fram till nu. Men att presentera naturvetenskap i en rad historiska, kulturella och vardagliga livsperspektiv hjälper människor att knyta an till kunskapen och göra naturvetenskapen tillgänglig och meningsfull för människor från olika kulturella kontexter. Det kan också främja interkulturell dialog. Det är värdefullt att ha grundkunskaper om olika kulturella sammanhang, historia och traditioner samt även om skillnaden i utbildningssystem för olika flykting- och migrantgrupper, för att främja ömsesidig förståelse och utforma lämpliga naturvetenskapliga aktiviteter.
MÅL	Att facilitatorer, guider och pedagoger känner till grundläggande naturvetenskaplig historia även i ett globalt perspektiv. De är medvetna om mångfalden av naturvetenskapliga perspektiv och begrepp och tar till sig information från andra håll än västerländsk naturvetenskaplig historia samt borde kunna koppla naturvetenskapliga koncept och fenomen till vardagliga livserfarenheter, för att levandegöra naturvetenskapens betydelse. De bör också ha grundläggande kunskaper om kulturspecifika vanor, traditioner och historia, både utifrån sin egna och andra olika kulturella samhällen, som de jobbar med. Ibland kan det behövas ett samarbete med forskare, samhällsrepresentanter eller föreningar, som har den nödvändiga kompetensen.
NYCKELKOMPETENSER OCH ÅTGÄRDER	– Kunskap om naturvetenskapliga begrepp och vardaglig naturvetenskap – Ett interkulturellt perspektiv på naturvetenskaplig historia – Grundläggande kunskap om historiska och kulturella begrepp, om såväl ens egna kultur som målgruppens.

Kunskap om naturvetenskapliga begrepp och vardaglig naturvetenskap

Att veta naturvetenskapliga begrepp är givetvis ett av de grundläggande kraven för en utbildare inom naturvetenskap. I inkluderande lärandemiljöer kan det vara ännu viktigare och mer effektivt att koppla dessa naturvetenskapliga begrepp till vardagsliv och vardagliga kunskaper. Människor är kanske inte några experter eller forskare på naturvetenskap, men de är experter på sin vardag och det ger därmed en bra ingång för kunskapen att utgå från det. Bjud in personer genom att låta dem delta med kulturspecifika, vardagliga, naturvetenskapliga erfarenheter, för att tända en gnista av interkulturell dialog.

Ett interkulturellt perspektiv på naturvetenskap

Naturvetenskapliga utbildningsaktörer bör ta ett mer interkulturellt perspektiv på naturvetenskap och dess historia samt även en nutida dimension av hur naturvetenskap och teknik framställs i utställningar. Exempelvis genom att visa upp naturvetenskaplig forskning och tekniska uppfinningar gjord i olika delar av världen, globala influenser på de naturvetenskapliga disciplinerna eller ha en interkulturell matematikworkshop osv. Ett bra sätt att inkludera ett interkulturellt perspektiv är att samarbeta med internationella experter, invandrarföreningar samt andra naturvetenskapliga utbildningsaktörer från andra länder.

Grundläggande interkulturell kunskap

I en interkulturell lärandemiljö kan såväl skillnader som likheter i kulturella traditioner och värderingar spela stor roll, vare sig det rör sig om en workshop om Newtons lagar, en laboration om DNA-extraktion eller något helt annat. Dessa kulturella aspekter, sociala konventioner eller värderingar kan handla om kommunikations- och beteendemönster, olika åsikter samt känslor hos deltagarna. Det kan erbjuda nya perspektiv till andra deltagare men också leda till missförstånd och oavsiktliga förolämpningar. Att vara medveten om olika kulturella traditioner, historia och vanor kan hjälpa till att undvika sådana konflikter och identifiera missförstånd för att lösa dem. Samtidigt bör facilitatorer, guider och pedagoger vara medvetna om att kulturella traditioner och kulturell identitet kan vara av stor vikt för vissa människor men inte för andra. Sålunda bör det finnas en balans mellan att vara medveten om skillnader men inte förstärka eller skapa kulturella skillnader där det inte är relevant.

SYFTE	Vuxna deltagare kan ha specifika krav och förväntningar när man deltar i informella naturvetenskapliga aktiviteter, ännu mer de marginaliserade grupperna av vuxna flyktingar och migranter som har begränsad tillgång till formell utbildning. Informell naturvetenskaplig utbildning för marginaliserade vuxna flyktingar och migranter måste vara meningsfulla för dem, även när det gäller att främja sina grundläggande kompetenser och färdigheter i naturvetenskap och språkinläring, eftersom dessa är viktiga för att förbättra jobbchanser eller start/fortsättning på formell utbildning. Science Centers främjar ofta kunskap och kompetenser inom naturvetenskap men potentialen för lärande är oftast inte synliggjord och dess koppling och möjlighet för formellt lärande och kunskap görs inte systematiskt. För att göra det naturvetenskapliga lärandet mer hållbart för marginaliserade vuxna elever behövs olika tillvägagångssätt och format utvecklas som svarar mot de specifika krav dessa grupper har. Det finns ett antal relevanta ramar för grundläggande färdigheter och kompetenser, exempelvis de europeiska nyckelkompetenserna för ett livslång lärande, "the framework of 21st century skills", och "the concept of science capital" En annan viktig aspekt är erkännandet av lärandet, vilket kan uppmuntras i två olika perspektiv: Att göra lärandet (process, framsteg, prestationer) mer synliggjort för eleverna själva, vilket skulle hjälpa dem värdera sina formella framsteg, identifiera sina individuella färdigheter och kompetenser samt stärka deras självförtroende. Erbjuda möjligheter till ett mer formellt/skriftligt/digitalt erkännande av informellt lärande, exempelvis genom att göra egna diplom.
MÅL	Facilitatorer, guider och pedagoger kan anpassa eller utveckla sina aktiviteter och program för att tillgodose behoven hos vuxna flyktingar och migranter för att förbättra deras grundläggande förmågor gällande naturvetenskap och språk. De kan göra lärandet och framgången hos eleverna tydlig och därmed mer hållbar för eleven.
NYCKELKOMPETENSER OCH ÅTGÄRDER	– Främja grundläggande kompetenser inom naturvetenskap – Främja grundläggande kompetenser inom språk – Identifiera den lärandes intressen och behov – Att erbjuda ett utbud av praktiska naturvetenskapliga aktiviteter – Att synliggöra inläring och kompetens hos vuxna deltagare.

Främja grundläggande kompetenser inom naturvetenskap

För att bli mer relevant för vuxna elever med flykting och migrantbakgrund bör de naturvetenskapliga aktiviteterna anpassas till deras konkreta krav. Informellt lärande kan ske på ett mer systematiskt och strukturerat sätt, exempelvis genom workshops som fokuserar på grundläggande kunskaper inom matematik, fysik eller programmering. Naturvetenskapliga utbildningsaktörer bidrar inte enbart till grundläggande kunskap inom naturvetenskap utan också sociala nyckelkompetenser och färdigheter, som identifieras inom ramverket för Eus nyckelkompetenser samt "the framework of 21st century skills". Det är viktigt att identifiera de konkreta behoven för inläring samt intressen hos deltagarna först, för att göra lärandet och dess framsteg tydligt för eleverna.

Främja grundläggande språkkompetenser

Praktiska naturvetenskapliga aktiviteter kan på ett lekfullt sätt bidra till att främja språkkompetenser hos flerspråkiga besökare. Ett diskussionsspel främjar talat språk och konversationsfärdigheter, en workshop om fysiska experiment kan hjälpa till att ge ett ordförråd samt att tvåspråkiga texter, föremål och utställningar bidrar till allmänna språkkompetenser. Du bör förtydliga språkområdet och inlärningskraven för besöksgruppen i förväg och anpassa aktiviteter och resurser, eventuellt i samarbete med språkexperter.

Identifiera mottagarens behov och intressen

Det faktiska lärandet krav och intressen hos flyktingar/migranter och andra vuxna elever kan skilja sig mycket från varandra. För att kunna erbjuda relevant och meningsfull verksamhet bör dessa krav och förväntningar förtydligas, tillsammans med själva eleverna eller andra föreningar som stödjer dem i deras inläring.

Erbjuda ett utbud av praktiska naturvetenskapliga aktiviteter

Praktiska naturvetenskapliga aktiviteter erbjuder ett idealiskt tillvägagångssätt för lärande för marginaliserade elever. Det kan anpassas till olika nivåer av kunnande inom naturvetenskap och språk och främja en inriktning mot att stärka kompetenser, istället för att fokusera på att fylla kunskapsbrister.

Att synliggöra inläring och kompetens hos vuxna deltagare

Naturvetenskapliga pedagoger bör utveckla ett sätt att göra lärandet och utvecklandet samt förbättringen av förmågor tydligt för eleven, för att genom erkännandet av detta stärka eleven och dess förmågor. Detta kan göras på många olika sätt, i en informell eller strukturerad återkoppling, exempelvis genom utfärdandet av ett diplom eller digitala/analoga märken som erkänner förmågorna. Du bör stämma av med dina besöksgrupper vilka former av återkoppling/självutvärdering/erkännande som skulle vara till hjälp samt vara lättillgängligt för dem.

Använda naturvetenskapliga aktiviteter för att främja interkulturell dialog

SYFTE	Naturvetenskapliga utbildningsaktörer bör ta en starkare roll i vårt samhälle för att främja social inkludering och interkulturell dialog. De kan bli platser där olika sociala grupper och samhällen träffas och lär känna varandra, vilket bidrar till bättre förståelse. Detta genom lekfulla och samarbetsinriktade naturvetenskapliga aktiviteter. Naturvetenskap och teknologi kan fungera som icke-hotande ämnen för interkulturell dialog, byggd på att dela erfarenheter. Den interkulturella dialogen i den naturvetenskapliga aktiviteten bör följa samma principer som interkulturell dialog i allmänhet: ske på ögonhöjd, i en välkomnande och tillitsfull atmosfär, säkerställa och främja egna resurser, bygga på individuella intressen samt vara relevant och meningsfull för alla deltagare.
MÅL	Pedagoger har kompetenser och färdigheter för att tillhandahålla en lärandemiljö som är lämplig för interkulturell dialog med en välkomnande, tillitsfull, samarbetsinriktad och "säker" miljö med dialog i ögonhöjd samt meningsfulla möten och upplevelser för deltagarna.
KEY COMPETENCES AND STEPS	– Utveckla naturvetenskapliga aktiviteter för att främja interkulturell dialog och samarbete – Gruppdynamik i interkulturell dialog – Kommunicera och samarbeta på en jämställd nivå – Nätverk med invandrarföreningar, SFI-utbildning och liknande – Tidsplanering – Interkulturell dialog och samverkan

Utveckla naturvetenskapliga aktiviteter för att främja interkulturell dialog och samarbete

Många naturvetenskapliga aktiviteter innehåller inslag för att främja dialog och samarbete mellan besökare/deltagare. Naturvetenskaplig verksamhet kan utökas med dialog-, samarbets- och

reflektionsmoment för att göra dem särskilt användbara för interkulturell dialog. Fokusera på vardagliga fenomen och erfarenhetsbaserad kunskap, exempelvis experiment med mat eller köket som utgångspunkt, som är en bra ingång även för interkulturell dialog.

Gruppdynamik i interkulturell dialog

Gruppdynamik "händer" överallt, inte bara i interkulturell dialog – men här med en större potential för missförstånd på grund av språkliga missuppfattningar. Facilitatorer, guider och pedagoger bör därför fokusera på gemensamma aspekter, exempelvis att det är roligt/intressant med naturvetenskap, istället för att fokusera på att förstärka de vanliga skillnaderna. De kan erbjuda isbrytande och förtroendeskapande övningar, arbeta i mindre, blandade lag samt ge tid för informella samtal.

Kommunicera och samverka på en jämställd nivå

För interkulturell dialog är det av största vikt att skapa aktiviteter och lärandemiljö där besökare och pedagog kan mötas på en jämställd nivå, så att även deltagare kan bidra med perspektiv, kunskaper och färdigheter. Se till att det finns möjlighet att delta på samma nivå vad gäller språk, information, ämnesförståelse men också vad gäller tid och pengar (avgifter, transport, mat). Detta kommer kräva ett utbyte och samarbete med den förening du önskar bjuda in, för det är svårt att klara av helt på egen hand.

Nätverk med invandrarföreningar, SFI-utbildning och liknande

Samarbete med externa partners, exempelvis frivilligorganisationer och föreningar som arbetar med flyktingar, är avgörande för framgången med att främja interkulturell dialog, eftersom de har såväl nätverk samt kunskap om behov, krav och intressen hos målgruppen. De kan även hjälpa till med översättning vid behov.

Tidsplanering

Att främja interkulturell dialog genom naturvetenskaplig verksamhet kommer att vara mer givande och hållbar i ett långsiktigt format, än genom att erbjuda enskilda händelser. Exempelvis kan erbjudas återkommande evenemang där besökare kan lära känna lärandemiljön. Var försiktig, så att både den naturvetenskapliga aktiviteten som dialogdelen har tillräckligt med tid och inte utförs under tidspress.

Interkulturell dialog och samverkan

Interkulturell dialog sker både mellan olika grupper av besökare och mellan besökare och facilitatorer, guider samt pedagoger. Denna dialog bidrar till lärande om perspektiv och synpunkter om olika besökare och hjälper dessa grupper att lära av varandra. Ett ytterligare steg för att främja interkulturell dialog kan vara att starta en medskapande process med olika grupper av besökare/elever, med början på en diskussion om ämnen, färdigheter och aktiviteter. Detta skulle vara intressant och relevant för dem att engagera sig i och leda till att skapa såväl nytt innehåll som aktiviteter tillsammans.

Dawson, Emily: "Not Designed for Us": How Science Museums and Science Centers Socially Exclude Low-Income, Minority Ethnic Groups. *Science Education*, 98: 981–1008 (2014); Published online 11 September 2014 in Wiley Online Library (<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/sce.21133/full>)

NEMO – Network of European Museum Organisations (Ed.): *Museums, Migration and Cultural Diversity. Recommendations for Museum Work*, Berlin, May 2016, <https://www.museumsbund.de/publikationen/museums-migration-and-cultural-diversity-recommendations-for-museum-work-2015/>

Museums Association (Ed.): *Valuing Diversity. The Case for Inclusive Museums*, <https://www.museumsassociation.org/download?id=1194934>

Feinstein, Noah Weeth: *Equity and the Meaning of Science Learning: A Defining Challenge for Science Museums*, *Science Education* 2017, 101: 533-538 (2017). Published online 2017 in Wiley Online Library (<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/sce.21133/full>)

Al-Hassani, Salim T.S. (Ed.): *1001 Inventions: The Enduring Legacy of Muslim Civilisation*, National Geographic, 2012

Rathje, Stefanie: *The Definition of Culture: An application-oriented overhaul*. In: Bolten, Jürgen (Hg.)/Rathje, Stefanie (Hg.) (2009): *interculture journal* 8, vol. 8, p. 35-58 (2009), http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=0ahUKEwi-3LqkzqvcAhWIYVAKHWkiDugQFghRMAY&url=http%3A%2F%2Fwww.interculture-journal.com%2Findex.php%2Ficj%2Farticle%2Fdownload%2F78%2F120&usg=AOvVaw1tbhCtAhvEY_4CGkodC1nM

Thomas, David A. / Ely, Robin J.: *Making Differences Matter. A New Paradigm for Managing Diversity*, *Harvard Business Review* (1996) <https://hbr.org/1996/09/making-differences-matter-a-new-paradigm-for-managing-diversity>

European Key Competences for Life-Long Learning: https://ec.europa.eu/education/policy/school/competences_en

Framework for 21st Century Learning: <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>

10 things you need to consider if you are an artist not of the refugee and asylum seeker community looking to work with our community: <http://riserefugee.org/10-things-you-need-to-consider-if-you-are-an-artist-not-of-the-refugee-and-asylum-seeker-community-looking-to-work-with-our-community/>

1001 Inventions & Awesome Facts from Muslim Civilization. Official Children's Companion to the 1001 Inventions Exhibition, National Geographic Kids, 2012

Migrant

En migrant är någon som rör sig eller flyttat över en internationell gräns eller från sin vanliga boendeort, oavsett

1. the person's legal status;
2. whether the movement is voluntary or involuntary;
3. what the causes for the movement are; or
4. what the length of the stay is.

Källa : IOM <https://www.iom.int/who-is-a-migrant>

Flykting

Flykting är en människa som har flytt krig, våld, konflikt eller förföljelse och har korsat en internationell gräns för att hitta säkerhet i ett annat land. Flyktingar definieras och skyddas i en internationell rätt. I 1951 års flyktingkonvention definieras en flykting som: någon som inte kan eller inte vill återvända till sitt ursprungsland på grund av en välgrundad rädsla för att bli förföljd på grund av ras, religion, nationalitet, medlemskap i en viss social grupp eller politisk åsikt.

Källa: UNHCR <http://www.unhcr.org/what-is-a-refugee.html> (19.07.2018)

Marginaliserad grupp

Olika grupper av personer inom en given kultur, sammanhang och historia som riskerar att utsättas för diskriminering på grund av samspelet mellan olika personliga egenskaper eller skäl så som kön, ålder, etnicitet, religion, hälsotillstånd, sexuell läggning, könsidentitet, utbildning eller inkomst eller boende i ett visst geografiskt område.

Källa: <http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus/terms/1280> (19.07.2018) Information tillhandahållen av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) och FN: s höga kontor Kommissionär för mänskliga rättigheter

Mångfald

Begreppet mångfald används och definieras olika i många olika studier. På grund av den höga komplexiteten om den omfattande forskningen är det svårt att utveckla en enda definition. I allmänhet betyder begreppet mångfald att förstå att varje individ är unik och erkänna våra individuella skillnader. Dess inkluderar men är inte begränsade till ålder, etnicitet, klass, kön, fysiska förmågor, ras, sexuell läggning samt religiös status, könsidentitet, utbildningsbakgrund, geografiskt läge, inkomst, civilstånd, föräldraskapsstatus och arbetserfarenheter. Det handlar om utforskning av dessa skillnader i en säker, positiv och vårdande miljö och att förstå varandra, utöver att endast tolerera varandra även omfamna och hylla de rika dimensioner av mångfald som finns inom varje individ.

Källa: <http://www.qcc.cuny.edu/diversity/definition.html> (19.07.2018)

See also: Thomas, D. A. / Ely, R.J. (1996): Making Differences Matter. A New Paradigm for Managing Diversity, Harvard Business Review

Social inkludering

Social inkludering är en process för att garantera lika möjligheter för alla. Denna mångdimensionella process syftar till att skapa förutsättningar som möjliggör aktivt deltagande av alla medlemmar i samhället i alla aspekter av livet, inklusive medborgerliga, sociala, ekonomiska och politiska aktiviteter samt deltagande i beslutsprocesser. Social inkludering kan också tolkas som det sätt varpå samhällen bekämpar fattigdom och social utslagning.

Källa: Mahaldar, O./ Bhadra, K. (2015): ICT: A Magic Wand for Social Change in Rural India In: P.E. Thomas, M. Srihari, Sandeep Kaur (2015): Handbook of Research on Cultural and Economic Impacts of the Information Society, Chapter 21, p. 501-525

För naturvetenskap, såväl formell som informellt lärande, definieras social inkludering som åtagandet att skapa naturvetenskapligt engagemang och informellt naturvetenskapligt lärande tillgänglig och meningsfullt för en blandad grupp, särskilt för marginaliserade besöksgrupper, och att bidra till jämställdhet.

Kultur

Definitionen av begreppet kultur är starkt ifrågasatt men över 500 olika definitioner inom kulturell och social antropologi. (Steindl, M.: Leben ohne Kultur in: Interkultureller Dialog-Interkulturelles Lernen (2008), ZentrumPolis, p.3.).

Kultur kan definieras som "summan av ett sätt att leva, inklusive förväntat beteende, tro, värderingar, språk och levnadsmetoder som delas av medlemmar i ett samhälle. Den består av både synliggjorda och dolda regler genom vilka erfarenhet tolkas".

Källa: Herbig, P. (1998) Handbook of Cross-Cultural Marketing, New York: The Haworth Press cit in: https://www.gcu.ac.uk/media/gcalwebv2/theuniversity/centresprojects/globalperspectives/Definition_of_Intercultural_competence.pdf (19.07.2018)

Se även: Rathje, S. (2009): The Definition of Culture: An application-oriented overhaul. In: Bolten, J. (Hg.)/ Rathje, S. (Hg.) (2009): interculture journal. Jahrgang 8, Ausg. 8, p. 35-58

Interkulturell kompetens

Interkulturell kompetens är förmågan att utveckla riktade kunskaper, färdigheter och attityder som leder till synligt beteende och kommunikation som är både effektiv och lämplig i interkulturella interaktioner.

Källa: Deardorff, D. K. (2006), The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States, Journal of Studies in International Education 10:241-266 cit. in: https://www.gcu.ac.uk/media/gcalwebv2/theuniversity/centresprojects/globalperspectives/Definition_of_Intercultural_competence.pdf (19.07.2018)

Interkulturell kompetens är inget kompetensområde som sådant men kan förstås från latinets competere vilket innebär "samla ihop" en uppsättning färdigheter, individuella, sociala, professionella och strategiska kompetenser kombinerat i det bästa sättet att interagera i interkulturella sammanhang.

Källa: Bolten, J. (2006): Interkulturelle Kompetenz in L.R. Tsvasman (Hg.): Das grosse Lexikon Medien und Kommunikation. Würzburg, p. 163-166

PARTNER DEL PROGETTO PISEA

Koordinator:

ScienceCenter
NETZWERK

ScienceCenter-Netzwerk

Contact: Heidrun Schulze, Schulze@science-center-net.at

Projektdeltagare:

ELLINOGERMANIKI AGOGI

Ellinogermaniki Agogi SA – Greece

Kontakt: Aliki Giannakopoulou, giannakopoulou@ea.gr

NAVET – Sweden

Kontakt: Anna Gunnarsson, anna.gunnarsson@navet.com

TRACES – France

Kontakt: Vanessa Mignan, vanessa.mignan@groupe-traces.fr

FONDAZIONE IDIS
CITTÀ DELLA SCIENZA

Fondazione IDIS – Città della Scienza – Italy

Kontakt: Chiara Riccio, riccio@cittadellascienza.it

Caritas

Caritas – Austria

Kontakt: Alicia Allgäuer, alicia.allgaeuer@caritas-wien.at IMPRESSUM

Ansvarig för innehållet:

Heidrun Schulze

ScienceCenter Netzwerk, Vienna, Austria PROjektEtS

HEMSIDA

Promoting Intercultural Science Education for Adults

www.pisea.eu

Grant Agreement Number: 2017-1-At01- kA204-035073

Tidsperiod: 01/11/2017 – 30/11/2019

This publication is a product of “PISEA – Promoting Intercultural Science Education for Adults” (2017-1-A701- KA204-035073), funded with support from the Erasmus+ Programme of the European Union. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use that may be made of the information contained therein.